

Sotsiaalhoolekande võimalused eluruumi tagamisel Tallinnas

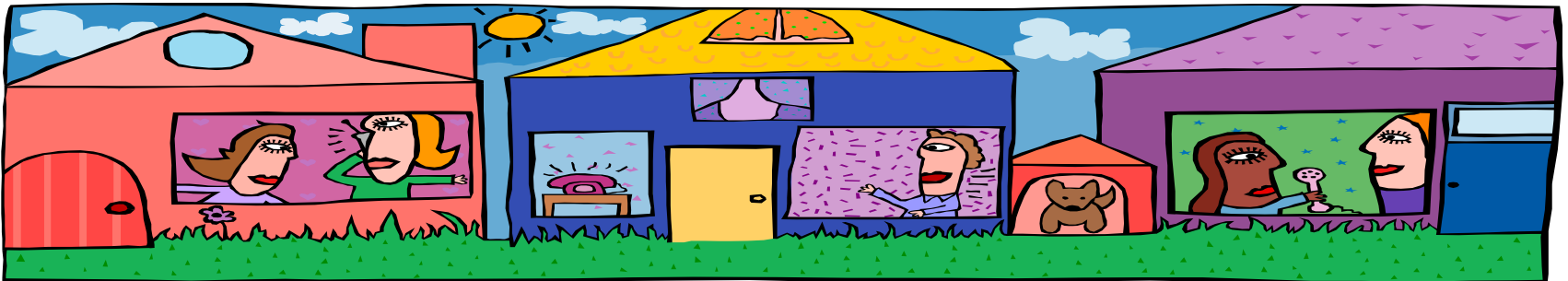
Uku Torjus

Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet

Tallinn 2016

Ettekande teemad

- Kellele on vaja linnas eluruumi?
- Millised on linna võimalused (ajutise) eluruumi pakkumiseks?
- Millised tugiteenused toetavad iseseisvat toimetulekuvõimet?



Linna hoolekande arengu eesmärgid

- Linnaelanike võimalikult iseseisev toimetulek
- Sotsiaalse kaitse tagamine nõrgema sotsiaalse suutlikkusega inimestele



Vastutusala jaotus Tallinnas

- Sotsiaal- ja Tervishoiuamet
 - sotsiaalhoolekande koordineerimine ja korraldamine, sh vähenenud toimetulekuvõimega inimestele ajutise peavarju pakkumine ning nende toimetulekuvõime taastamine
- Linnavara-amet
 - Linnale kuuluvate tervikelamute (üksikorterite) ja sotsiaalmajutusüksuste majandamine, haldus-, tehnohooldus- ja heakorratööde korraldamine ning eluasemete üürimine elamistingimuste parandamisel abi vajavatele isikutele

Koduta inimene

- Koduta on inimene, kellel puudub isiklik või üüritud eluase või alalised majutusvõimalused või kes on suunatud ajutisse elupaika või ööbib väljas:
 - elavad välitingimustes,
 - elavad ajutistes, elamiseks mitte ette nähtud kohtades (eluruumiks mittesobivad ehitised, ajutised ehituslikud konstruktsioonid),
 - kasutavad vältimatu abi majutuse võimalusi (kodutute öömaja),
 - elavad varjupaikades, majutusüksustes, kriisikodudes jm ajutistes sotsiaalmajutuskohtades,
 - elavad majutuskoha ootel üürikorteris, sugulaste ja tuttavate juures või on vanglast vabanemas.

Koduta inimeste profiil

- Tallinna Sotsiaaltöö Keskuse 2012.a. uuringu alusel:
 - Keskmine vanus 46 aastat
 - 65,1% mehed, 34,9% naised
 - Muukeelseid 66,4%, eestikeelseid 33,6%
 - Keskmine koduta olemise aeg 5,7 aastat
 - 95% on rahvastikuregistri andmetel Tallinna elanikud, 5% mujalt
 - 93,4%-l dokument olemas
 - 77,5% omab õpitud eriala või ametit
 - 87,5% omavad mingit sissetulekuallikat (töötasu, pension, toetus
 - Hoolekandeteenuseid on kasutanud 99% kodututest
 - Kodutuks jäämise peamised põhjused:
 - Korterist ilmajäämine, 22,4%
 - Perekonna lagunemine, 18%
 - Raskused üüri maksmisel, 18%

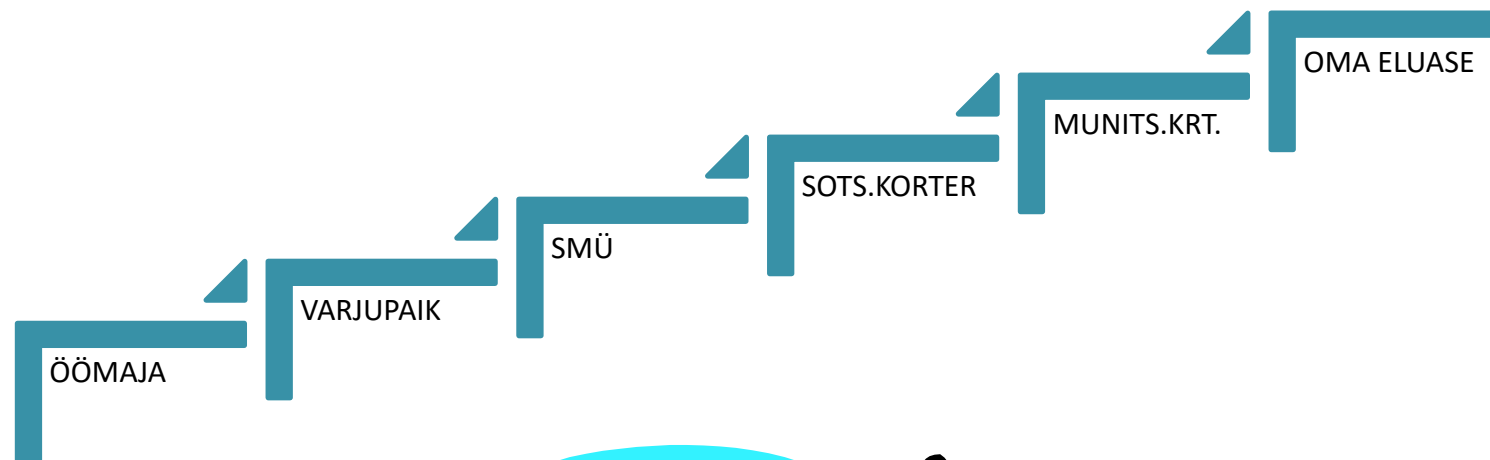
Ootused linnale/iseendale

- Voodikoht SMÜ-s või varjupaigas – 41,7%
- Korterit: väikest ja odavat – 41,3%
- Oma tuba – 3,3%
- Tööd: stabiilset, jõukohast, tasuvat – 19,2%
- Sotsiaaltoetust, suuremat pensioni – 4,5%
- Arstiabi, paremat tervist, hooldamist – 1,42%
- Praeguse olukorraga rahul ja mingeid soove pole – 3,3%

Olulised põhimõtted tegevuste planeerimisel

- Teenuste terviklik struktuur
 - erinevad teenused täiendavad üksteist, nt *nõustamine, sots.rehab., eluase, aktiv.keskused*
- Varasem algus tagab paremad tulemused ja väiksemad kulutused
 - mitmekülgne nõustamisteenuste süsteem
- Astmelise eluasemeteenuste struktuuri loomine
 - madalamalt kvaliteeditasandilt kõrgemale

Mitmetasandiline eluasemeteenus



Öömaja teenus

- Avatud 19.00-9.00
- Teenusele asumisel tutvustatakse kliendile elukorraldust öömaja, pesemis- ja söögitegemise võimalusi. Vajadusel suunatakse pesema ja riideid vahetama ning antakse toiduabi.
- Elamistingimused – kas 3-kohalistes tubades põrandatele paigutatud madratsitel või tubades narivooditel
- Kokku 124 kohta, teenus Tallinna elanikele tasuta, teistele esimesed 3 ööd tasuta.

Varjupaigateenus (vältimatu sotsiaalabi)

- Teenus kliendile, kes tervisliku seisundi tõttu vajab ajutiselt ööpäevaringset majutust, hooldust, põetust. Toitlustatakse 3 korda päevas
- Ruumid 1-4 kohalised, mitmed toad kohandatud liikumispuudega inimestele. WC ja dušš üldkasutatavad. Turvalisuse tagab töötajate ööpäevane kohalolek.
- Teenus on linna elanikele tasuta, teistele esimesed 3 ööd tasuta.

Vältimatu sotsiaalabi järgne varjupaigateenus

- Teenust osutatakse püsiva hooldusvajadusega linna elanikule, kes tervisliku seisundi tõttu vajab ööpäevaringset majutust, hooldust ja põetust.
- Teenusele asumisel sõlmitakse kliendiga leping ning seejärel 1 kuu jooksul resotsialiseerimisplaan
- Ruumid 1-4 kohalised, paljudes tubades privaatne WC ja duširuum, toitlustatakse 3 korda päevas.
- Teenus on tasuline.
- Kokku 70 kohta.

Varjupaik/resotsialiseerimisüksus

- Kliendiga sõlmitakse resotsialiseerimisteenuse leping, ühe kuu jooksul koostatakse koostöös kliendiga resotsialiseerimisplaan.
- Plaanitud tegevuste elluviimiseks kasutatakse individuaalset nõustamist, majandusnõustamist, praktilisi tegevusi jmt
- Elatakse 2-6 kohalistes tubades. Pesemine ja toiduvalmistamine ühiskasutatavates ruumides.
- Teenus on tasuline, sõltuvalt tingimustest 30-40€ kuu.
- Kokku 95 kohta.

Sotsiaalmajutusüksuse teenus

- Teenusele suunab vastav komisjon
- Kliendiga sõlmitakse majutusleping ning koostatakse resotsialiseerimisplaan, milles kliendi soovidest ja hinnatud vajadustest lähtuvalt eesmärgid, vajalikud tegevused, tähtajad.
- Plaanitud tegevuste elluviimiseks kasutatakse individuaalset nõustamist, majandusnõustamist, praktilisi tegevusi jmt
- Eluruumid 1-4 kohalised, lastega perekondadel omaette tuba. Pesemine ja toiduvalmistamine peamiselt ühiskasutatavates ruumides.
- Teenus on tasuline, 60€ - 81€ kuus.
- Kokku 5 üksuses 450 kohta.

Toimetulekuvõimetus arendavad teenused

- Nõustamisteenused
 - Psühholoogiline nõustamine
 - Sotsiaalnõustamine
 - Võlanõustamine
 - Majandusnõustamine
 - Õiguslane nõustamine
- Päevakeskus

Võlanõustamine, 2015.a.

- Teenus koosneb:
 - nõustamine ennetamiseks võlgade tekkimist;
 - nõustamine ja teabe edastamine võlgnike õigustest, kohustustest ning abisaamise võimalustest seoses tekkinud võlgadega;
 - kaasa aitamine kliendi probleemide võimalikult kiirele lahendamisele;
 - motiveerimine tegutsemaks igapäevaelus parema toimetuleku nimel;
 - suhtlemine erinevate ametiasutustega.
- Peamised probleemid, millega nõustaja poole pöördutakse
 - Võlad (eluaseme-, üüri-, kiirlaenu-, krediitkaardivõlg; trahvid)
 - Ebapiisav majandamise oskus
- Teenust kasutas aasta jooksul 1022 erinevat isikut.
- 40,0% vastajatest väitis kliendiküsitlusel, et nende võlg on teenuse osutamise tulemusel vähenenud.

Majandusnõustamine, 2015.a.

- Teenuse osutamise eesmärgiks on õpetada inimesi oma rahalisi ressursse oskuslikult kasutama ja võlgadesse sattumist ennetama
- Teenus koosneb:
 - Isiku tulude-kulude analüüs
 - Pere eelarve koostamine
 - Oskusliku majandamise ja võlgade vältimise õpetamine
- Teenust kasutas kokku 495 isikut 1017 korral
- 85,0% vastajatest väitsid kliendiküsitlusel, et nende majanduslik toimetulek on paranenud

Resotsialiseerimiskeskus (päevakeskus)

- Sotsiaalnõustamine
- Abistamine dokumentide vormistamisel
- Interneti kasutamine
- Riideabi
- Pesemisvõimalus
- Toiduabi

SMÜ teenus 2015.aastal

- Teenusekohti 429
- Teenust kasutas 601 erinevat klienti
- Lõpetati 142 majutuslepingut:
 - Pere/isik asus elama üüripinnale, 29
 - Pere/isik asus elama munitsipaalpinnale, 13
 - Pere/isik asus sotsiaalpinnale, 22
 - Isik suunati sobivamale teenusele, 8
 - Isik ei kasutanud teenust, 21
 - Isiku surm, 7
 - Sisekorraeeskirjade rikkumine, 33
 - Muud, 9

Resotsialiseerimise tulemused

- Asus elama üüri-, munitsipaal, sotsiaalpinnale – 64, so 10,6%
- Töö säilitamine – 60
- Õppima asumine -7
- Õpingute jätkamine või lõpetamine – 28
- Sotsiaalsete suhete loomine, parandamine, säilitamine – 24
- Vanema õiguste säilitamine - 10

Arenguvajadused/-võimalused

- SMÜ/varjupaiga täiendavate kohtade vajadus
 - 2012.a. 308 isikut SMÜ jrk-s
 - 2015.a. 662 isikut SMÜ jrk-s
- Uu(t)e päevakeskus(t)e rajamine
- „Sotsiaalkodu“ tüüpi eluasemeteenuse käivitamine
- Eluruumi tagamine (rentimine eraturult) vs pakkumine (ise ehitamine)

Täna kuulamast!

